

Dödsfall på sjukhus - administrativa rutiner

Innehåll

Syfte och omfattning	1
Konstaterande av dödsfall	2
Registrera i journalen, Cosmic	2
Registrera i Metavision	2
Dödsbevis	3
Dödsorsaksintyg	3
Uteblivna dödsorsaksintyg	3
Svenska Palliativregistret	3
Genomförande	3
Sjuksköterska	3
Läkare	4
Läkare Lasarettet i Enköping	4
Avdelningsadministratör/sekreterare	5
Dödsfall, intyg och handhavande, Luftburen intensivvård	5
Ansvar och hemtransport till annan region	5
Avliden i Sverige, folkbokförd utomlands	6
Relaterade dokument	7
Dokumenthistorik	7

Syfte och omfattning

Beskrivning av den administrativa delen i system och vad de olika professionerna har för roller.

Konstaterande av dödsfall

Gäller:

- Läkare¹ ska fastställa dödsfall enligt rutin, se [Dödsfall på sjukhus - omhändertagande av avliden regionalt tillägg, Region Uppsala.se\(pdf\)](#), följ [Dödsfall - Vårdhandboken](#).
- Hantering av dödsfall på oidentifierade personer, se rutin [Dödsfall utanför akutmottagningen AKM AS, Region Uppsala.se\(pdf\)](#).
- När dödsfallet är konstaterat ska läkare skriva dödsbevis och dödsorsaksintyg.

Registrera i journalen, Cosmic

När dödsfallet är konstaterat ska registrering ske av läkaren omgående i patientkortet i journalen:

- Sök fram aktuell patient.
- Öppna patientkortet.
- Kryssa i rutan "Avliden", ange det datum och klockslag då patienten avlidit. **Detta ska utföras utan dröjsmål.** OBS! Datum ska vara detsamma som står på dödsbeviset. Se [Cosmic - Registrera avliden patient, manual, Region Uppsala.se \(pdf\)](#)
- Via journalen öppna Webcert för att skriva dödsbevis och dödsorsaksintyg.

När patienten skrivs ut:

- Välj Avliden i fältet Utskriven till.
- Ange datum och tid då patienten avled. Datum ska vara detsamma som står på dödsbeviset.
- Två personer kontrollerar att namn, personnummer, tid och datum stämmer.
- Avsluta VP-vårdåtagande när patienten skrivs ut, ange orsak "Avliden".
- Slutanteckning i omvårdnadsdokumentation, medicinsk journal.
- Om patienten varit inskriven i Cosmic LINK:
 - Skicka ett generellt meddelande med information om att patienten är avliden.
 - Avsluta samordningsärendet.
- I de fall patienten har planerade/bokade besök/undersökningar – avboka dessa.

Registrera i Metavision

I de fall patienten finns inskriven i MetaVision, se manualer för Anestesi och/ eller IVA Postop i MetaVision. **Följ** instruktioner under rubriken "Avliden patient/ Organdonation" [Metavision – elektronisk journal för anestesi och intensivvård, Region Uppsala.se](#).

¹ Sjuksköterskor kan få delegation av konstaterande på väntade dödsfall.

Dödsbevis

Läkaren ska skriva i dödsbevis som finns i Webcert

Dödsorsaksintyg

Läkaren ska skriva i dödsorsaksintyg som finns i Webcert,

Observera att verksamheten ska ha lokala arbetsinstruktioner för utfärdande av Dödsorsaksintyget.

Uteblivna dödsorsaksintyg

I de fall då dödsorsaksintyg inte skickas elektroniskt/manuellt inom angiven tid (3 veckor) till Socialstyrelsen kommer påminnelse till Akademiska sjukhusets lednings- och stödfunktion per post.

Akademiska sjukhusets lednings- och stödfunktion, Enheten för administrativ service:

- Diarieför inkommen skriftlig påminnelse om uteblivet dödsorsaksintyg.
- Skickar påminnelse till berörd ansvarig Verksamhetschef.

Svenska Palliativregistret

Gäller:

- Dödsfall ska även registreras i Svenska Palliativregistret. Inloggningsinformation ska finnas på respektive enhet. För att komma åt och registrera i Svenska Palliativregistret se [SITHs-kort - Svenska palliativregistret](#).
- Alla dödsfall som sker på sjukhuset ska registreras inom 3 månader.

Genomförande

Sjuksköterska

Gäller:

- Notera klockslag för dödsfall i en administrativ anteckning i journalen.
- Kontakta läkare vid inträffat dödsfall.
- Kontrollera ID-band mot identitet. Ta fram och fyll i två vita namnkort på avliden. Fäst ett kort på den avlidnes fotled med vitt bomullsband och fäst det andra i fotänden på lakanet.
- Efter konstaterat dödsfall, [registrera i Cosmic](#).
- Slutanteckning i omvårdnadsdokumentationen, avsluta vårdplan.
- Om patienten är samordningspatient, meddela i Cosmic Link och avsluta.
- Är patienten barn finns beskrivning i [Avlidet barn – omhändertagande Akademiska Barnsjukhuset, Region Uppsala.se\(pdf\)](#).

- Logga in och registrera i Svenska Palliativregistret.

Läkare

Gäller:

- Konstaterar dödsfallet:
 - Dokumenterar handläggningen som administrativ anteckning, tidpunkten för den yttre undersökning samt fynd ska anges i journalen.
 - Avslutar läkemedelslistan.
- Skriver dödsbevis och dödsorsaksintyg i Webcert.
- Är det konstaterande av dödsfall där patienten är barn, finns mer beskrivet i [Avlidet barn – omhändertagande Akademiska Barnsjukhuset, Region Uppsala.se\(pdf\)](#).

Observera att det är alltid mycket viktigt att **kontrollera identiteten** på den avlidne (kontrolleras mot namnband som patienten har på arm/fot) då återkallande av dödsbevis på fel individ är mycket svår process för den drabbade.

- Den läkare som utfärdar dödsbeviset ansvarar för att dödsorsaksintyg utfärdas i Webcert, och en kort slutanteckning skrivs.

Observera att verksamheten ska ha lokala arbetsinstruktioner för utfärdande av Dödsorsaksintyget:

- Patologen ska få information om obduktion ska genomföras senast 7 dagar efter dödsfallet. Detta beslutar läkaren i samråd med närstående. Om obduktion ska genomföras ska läkaren skriva obduktionsremiss som finns i journalen.
- Se särskild rutin för [Rättsmedicinsk undersökning, begäran, Region Uppsala.se\(pdf\)](#)

Läkare Lasarettet i Enköping

Gäller:

- Tjänstgörande läkare fastställer dödsfall på akutmottagningen.
- Dagtid för vårdavdelning kontaktas avdelningsläkaren för fastställande av dödsfall på vårdavdelning.
- Jourtid kontaktas medicinjouren för Verksamhetsområde Medicin och kirurgjouren för Verksamhetsområde Kirurgi (kväll, natt, helg).
 - På Palliativa enheten och i Palliativa teamet/LAH konstaterar sjuksköterska dödsfall se dokumentet [Dödsfall, förväntat i hemmet, vid specialiserad palliativ vård, Region Uppsala.se \(pdf\)](#).
- Vid förväntade dödsfall utanför kontorstid konstaterar jourläkaren dödsfallet. Dödsbeviset skrivs av tjänstgörande läkare nästkommande dag förutom vid Lasarettet i Enköping där jourläkare även utfärdar dödsbevis. Blankett, "[Dödsfall, underlag för konstaterande av väntat dödsfall, Region Uppsala.se \(pdf\)](#)" används vid palliativ vård vid LAH och utfärdas av den medicinskt ansvarige läkaren. Då kan dödsfallet fastställas av läkare baserat på en undersökning av den avlidne

utförd av sjuksköterska. Av blanketten framgår vilken läkare som är ansvarig för att dödsbevis utfärdas enligt sedvanlig rutin.

- Den läkare som utfärdar dödsbeviset ansvarar för att dödsorsaksintyg utfärdas i Webcert och en kort slutanteckning skrivs.
- Patologen ska få information om obduktion ska genomföras senast 7 dagar efter dödsfallet. Detta beslutar läkaren i samråd med anhöriga. Om obduktion ska genomföras ska läkaren skriva obduktionsremiss som finns i journalen.
- Se särskild rutin för [Rättsmedicinsk undersökning, begäran, Region Uppsala.se\(pdf\)](#)

Avdelningsadministratör/sekreterare

Arbetsmoment för avdelningsadministratör/sekreterare:

- Tillsammans med ytterligare en person kontrollera att namn, personnummer, tid och datum överensstämmer mellan dödsbevis och utskrivningsdokumentation.
- Om det inte är gjort – avsluta i journalen, genom att registrera utskrivningssätt "avliden"
- Kontrollera att alla vårdåtaganden, VP, är avslutade i journalen, avboka kommande åtaganden och avvisa eventuella inkommande remisser. Makulera ej sända utgående remisser. Ange orsak "avliden"
- Avsluta vårdåtagande, PAS.
- Meddela remittenterna för inkommande remisser att patienten är avliden
- Kontrollera att dödsbeviset är inskickat.
- Kontrollera att dödsorsaksintyg finns inskickat i Webcert. Om det inte finns meddela ansvarig specialistläkare för skyndsam hantering. Ska vara tillhanda Socialstyrelsen senast 3 v efter dödsfallet.

Dödsfall, intyg och handhavande, Luftburen intensivvård

Se [Dödsfall, intyg och handhavande, Luftburen intensivvård, Region Uppsala.se\(pdf\)](#)

Ansvar och hemtransport till annan region

Hälso- och sjukvårdsansvaret för avlidna innebär en skyldighet för huvudmannen – kommun eller region – att ta hand om avliden fram tills den döda kroppen lämnas för bisättning.

Hemregion svarar ekonomiskt för hemtransport av avliden i annat län om den avlidne remitterats dit av medicinska skäl (kapitel 2 riksavtal). I övrigt svarar respektive dödsbo för transport.

Avliden i Sverige, folkbokförd utomlands

Beslut ska tas av patientansvarig läkare vid Akademiska sjukhuset (AS) som kontaktar anhöriga och om möjligt remitterande läkare i hemlandet för att meddela dödsfallet samt beslut kring obduktion.

Gäller:

- Notera i journalen kontaktuppgifter till den närstående som är närmast ansvarig för begravning och transport (namn, telefon, mejl). Fråga närstående till vilket land och stad transporten ska ske.
- Om den avlidne är remitterad till AS för planerad vård/Uppsala Care-patient så meddelas Uppsala Care, telefon 122 97 snarast nästkommande vardag.
- Passhantering, Pass tas omhand, inlåses som "Tillvaratagna patienttillhörigheter" på avdelningen.

Dokumentation och blanketter:

- Dödsbevis, blankett finns i journalen, ifylls av läkare och skrivs ut på papper i 2 exemplar som signeras.
- Obduktion Ja/Nej, måste klargöras på blanketten.
- Om obduktion ej önskas ska även Dödsorsaksintyg, blankett finns i journalen, ifyllas av läkare, skrivs ut på papper i 2 exemplar som signeras.
- Dödsbevis skickas till Skatteverket i pappersform även om patienten inte är inskriven i svenskt myndighetsregister. Dödsorsaksintyg skickas till Socialstyrelsen. Inskickas inom 2 veckor.
- Signerat dödsbevis och eventuellt dödsorsaksintyg följer med patienten *eller* överlämnas till anhörig för medtag till hemlandet **eller** skickas med brev enligt den svenska begravningsbyråns riktlinjer (se nedan beskrivning).
- Administrativ anteckning skrivs i journalen angående när och vart Signerat dödsbevis och eventuellt dödsorsaksintyg skickats.

Begravningsbyrå:

- Närstående ansvarar för att kontakta begravningsbyrå i hemlandet samt uppmanas kontakta en svensk begravningsbyrå, exempelvis Fonus Utland (tel vx: +46 771-87 00 87).
- Läkare eller vårdadministratör kan vara behjälplig med att kontakta den svenska begravningsbyrån och koppla ihop med närstående.
- Den svenska begravningsbyrån kontaktar patologen i Uppsala för att avtala tid om när upphämtning av kropp alternativt urna är möjlig.
- Pass överlämnas till begravningsbyrån, kan ofta hämtas upp på avdelningen av begravningsbyrån. Kvittering sker vid överlämning inklusive identitetskontroll, kopiering av legitimation och signering av blanketten "Tillvaratagna patienttillhörigheter" enligt avdelningens rutiner.
- Den svenska begravningsbyrån tillhandahåller och ansvarar för transport till slutdestination.

Ekonomi:

- Oftast är det den svenska begravningsbyrån som direktfakturerar närstående/kund för de kostnader som är i Sverige.
- I vissa fall kan svenska begravningsbyrån få uppdraget av en begravningsbyrå eller ett försäkringsbolag i hemlandet, i sådant fall går faktura till byrån eller bolaget.
- Vid problem med kostnadsersättning kontakta Marknadschef och/eller Chefsläkare AS för vidare rådgivning.

Relaterade dokument

[Samverkan vid dödsfall – åtgärder \(ViS\), Region Uppsala.se\(pdf\).](#)

[Dödsfall på sjukhus-omhändertagande av den döde regionalt tillägg, Region Uppsala.se\(pdf\)](#)

[Rättsmedicin – omhändertagande och transport.](#)

[Dödsfall, åtgärder inom hälso-och sjukvård, Vårdhandboken.se.](#)

Dokumenthistorik

Författare Nina Karlsson SSK 2017 efter förlaga från Barnsjukhuset Granskare Marina Karlsson EPJ

Revideringsdatum 2018 granskare Marina Karlsson, Ingela Andersson EPJ, 2021-06-30 Marina Karlsson, Ingela Andersson EPJ granskat gällande Cosmic, ingen förändring.

2021-09-30 Lisa Sörell AC Palliativt centrum Sollmaz Deriss AC Internmedicin avd 30E, Linda C Johansson GC Medicin LE förändring adress till Skatteverket, dödsbevis

2022-06-07 Linus Frost anpassning till Cosmic link

2024-05-24 Ingela Andersson EPJ, Marina Karlsson EPJ ändringar till Webcert.

2024-06-14 Liselott Henriksson-Lundvall, Jessica Pato Ramirez justering av text gällande blankett Underlag för konstaterande av dödsfall.

2024-06-24 Vilhelm Arvhult. Dokumentet har tillgänglighetsanpassats.

2024-11-13 Omarbeta text. Brita Kango, Helena Broberg, Merri Subasic

2025-03-25 Sakgranskning: Kristina Johansson ÖL, Bettina Friedrichs läkare, Emelie Holmstedt Koordinator Riks- och regionvård

2025-05-05 Teresa Pellettieri Uppsala Care, Gabriel Bengtsson Marknadschef tillägg Avliden i Sverige, folkbokförd utomlands